

MUTLULUK ARANIR MI?

“İnsanın mutlaka bir amacı olmalıdır, ama bu yüce bir dava olmalıdır. İnsan, insanları gözetken, menfaatperestlikten uzak bir dava uğruna yaşamalıdır. Dava, sıradan ve dünyevî bir amaç gütmemelidir.”

Goğu insan, bulunduğu hâl içinde mutlu olmaya bakacağı yerde, önüne bir hedef koyar ve “Şöyle bir duruma gelirim veya şunu alırsam mutlu olurum.” şeklinde mutluluğunu er-teler.

Bazı kişiler için en büyük hedef, kazançlarındaki artıştır. “Gelirim şu kadar artsa derdim kalmaz, o zaman tamam.” derler. Kimileri ise konut almak için para biriktirir ve “Kendi evime taşındığımda artık benim için mutluluk yolu açılacaktır.” kanaatini taşırlar.

Zihinleri istek listeleriyle dolu bu kişilerin doyumsuzlukları onları aksine mutsuz edecek, ne kadar çok şeyleri olsa da imrenecekleri bir şeyler her zaman olacaktır. Evi olan, bu sefer için döşemeyi düşünecek; onu da yapacak, fakat beklediği mutluluk yine gelmeyecektir.

Sebepler basittir: Kişinin zihin yapısı, düşünüş şekli değişmiştir. Çünkü mutluluk aranmaz, yaşanır. Mutluluk yaşanan ve hissedilen bir şeydir, düşünülen veya tarif edilen bir şey değildir.

J. Webster, “Mutluluk, karşımıza çıkmasını beklemek değil, karşısına çıkmayı bil-

mekle elde edilir.” derken bu gerçeğe işaret etmiştir. Biz içinde bulunduğumuz şu an mutlu olabiliriz. Şartlar kötü dahi olsa, onları mutluluk lehine yorumlayabilir ve çevirebiliriz.

William S. Burroughs, “Ben- ce mutluluk, yaşananın, amacın ve zorlukların yan ürünüdür. Mutluluğu sırf mutluluk olarak arayanlar, mücadelesiz bir zafer istemektedir.” diyerek aynı gerçeği göstermiştir.

Mutluluk Arayan Adam

Zengin birinin demecini okumuştum. Mutluluğu nasıl bilgide, seyahatte, zenginlikte aradığını ve sonuçta elinde sadece hayal kırıklığı kaldığını anlatıyordu. Bir gün otobüse binerken hızla geçen bir sahneye tanık olur: Bir kadın ufakık bir arabada kollarında uyuyan bir bebekle oturmaktadır. Bir adam otobüsten iner, arabaya yürür, önce incikle kadını, sonra uyandırmaktan kaçınırcasına bebeği hafifçe öper. Daha sonra araba uzaklaşırken, zengin adam bu aileye bakar ve “Demek ki hayatın tüm normal faaliyetleri, içinde tad barındırmaktadır. Yeter ki mutluluk duymasını bilelim.” der.

Evet, aslında mutlu olacak o

kadar çok şeyimiz var ki. Mutlu olmaya hemen şimdi başlayabiliriz. Önce derin bir nefes alalım, gözlerimizi masmavi semaya dikelim, beyaz bulutları inceleyelim. Bir gün önce ölen ülkenin en zengin insanının bile bugün keyfine varamayacağı havayı içimize çeke- lim. Cenab-ı Hakk’a bize yeni bir gün bahsettiği için şükre- lim ve bugünü yaşayalım. Kaş- larımızı mümkünse hiç çatma- yalım, yüzümüzden gülümseme eksik olmasın.

Bernard Shaw, “Mutsuz olmanın en emin yolu, mutlu olup olmadığımızı düşünebilecek kadar bol miktarda vaktimizin olmasıdır.” demektedir. Mutluluğun peşinde koşarken genellikle mutluluğu yakalayamayız. Çoğunlukla kendimizi başka şeylere vermişken bizi bulan bir taddır, bir hissedıştır mutluluk. Amerikan başkanlarından Lincoln’un dediği gibi, “İnsan ne kadar mutlu olmak isterse o kadar mutludur.”

Asuman Hanımı, kocası mutsuz ve karamsar olduğu için muayenehaneme getirmişti. “Bir probleminiz, derdiniz var mı?” diye sorduğumda “Ol- maz mı?” demişti. “12 yıllık evliyim, hâlâ bulaşık makinem yok. Bütün hanımlar bulaşığı makineyle yıkadıkları halde

ben elimle yıkıyorum. Bundan büyük dert olur mu? Bıktım artık. Makinem olsa mutlu olurum herhalde.” diye eklemişti. Anlatırken ağlamaklıydı.

Aradan birkaç yıl geçti. Yine

Tabii, Asuman Hanımın arabası olsa da mutlu olamaya-
cağı açıktır. Bu sefer arabanın modelini veya başka bir şeyi hedefleyecek, yine tatminsizlik çekecekti. Mutlu olmak için, dünyaya bakış açısını değiştirmesi,

Asuman Hanım gelmişti. Yine mutsuzdu, karamsardı. Kendisine takılmadan edemedim. “Daha bulaşık makinesi almadınız mı yoksa?” Derin bir iç geçirdi ve “Herkes aldıktan sonra kıymeti yok. Evet, var; ama şimdi de bir arabam olsa, arada canım sıkıldıkça gezsem, sahile insem diyorum. Herhalde o zaman rahatlar, kendimi daha mutlu hissederim.”

olmayanlarla dünyayı kendine zindan etmek değil, elindeki nimetlerle mutlu olmayı bilmesi gerekiyordu.

Ünlü yazar Dale Carnegie: “İçinde bulunduğunuz durum ve kendiniz için üzgün olmak sadece bir enerji kaybı değil, aynı zamanda sahip olabileceğiniz en kötü alışkanlıktır.” demektedir.

Yüce Bir Amaç İçin Çalışmak

İnsanın mutlaka bir amacı olmalıdır, ama bu yüce bir dava olmalıdır. İnsan, insanları gözetken, menfaatperestlikten uzak bir dava uğruna yaşamalıdır. Dava, sıradan ve dünyevî bir amaç gütmemelidir. Bu amaç, gerçekleşir veya gerçekleşmez. Ama yüce hedefe giden yolda olmak bile mutluluktur. Meşhur hikâyesidir; karınca hacca gitmeye niyet etmiş ve yola çıkmış. Vazgeçirmeye çalışmışlar, “Bu gidişle varamadan ölürsün.” demişler. Karınca ise “Varamasam da hac yolunda ölmüş olurum.” cevabını vermiş.

Bernard Shaw’ın deyişiyle: “Kendiniz tarafından belirlenmiş yüce bir amaç için çalışmak, bu hayatta gerçek bir hazdır. Sürekli kendi çıkarını düşünüp hep şikâyet eden biri olarak, neden dünya beni daha mutlu etmiyor demek yerine, tabiatın bir gücü olarak fonksiyon görmek gerçek bir mutluluktur.”

Başkalarına iyilik etmek, kişinin kendisine de fayda verir. Hellen Voller, “Yaşamak heyecan verici bir iştir.” diyor. “Ve en çok da başkaları için yaşadığında heyecan verici olur.” diye ekliyor.

Geçmişte trenle bir yolculuğa çıkmıştım. Yanımda oturan kişi, “Yolumuz epey uzun sürecektir. Ne sıkıcı bir yolculuktur!” şeklinde karamsar yorumda

bulundu. İşin kötüsü, bu söylediğine inanıyordu da.

Bir Türk masalında, iki köylü karşılaşır. Birlikte giderlerken önlerine, gidecekleri köye doğru, uzadıkça uzayan bir yokuş çıkar. Biri diğerine, “Bizim köye diyecek yok, ama ille bu yokuş belimizi büküyor.” der.

Diğeri başını sallar: “Yokuş olmasına yokuş, ama yarı yere kadar ben seni taşıyım, yarısından sonra da sen beni taşırsın, olur biter.” diyerek, karşılıklı sohbetle yol yorgunluğu duymadan yokuşu çıkarız, demek ister.

Yolculuğumuzda da, yol arkadaşım, eğer olaylara başka bir gözle bakmış olsaydı, yapılan yolculuk en büyük zevklerden biri olarak görülebilirdi. Anadolu’nun göz alabildiğince uzanan bozkırları, her tondaki yeşiliyle ormanları, sarp ve heybetli dağları seyrine doyum olmaz bir güzelliكتedir.

Üstelik bu seyir ücretsizdir. Vadiler, ırmaklar bize zevk verir. Yeter ki bu zevki çıkarmayı bilelim.

Bu uzun yolculukta hem bu zevki tattım, hem de güzel bir kitabı bitirdim.

Bir de, emeklilik onları sanki mutluluğa boğacakmış gibi emekliliği bekleyenler var. Sohbet sırasında “Beş yılım kaldı.”

veya “Altıbuçuk yıl sonra emekliyim.” derler. Aslında hayatlarının son dönemine giriyorlar ve emekli olduklarında yaşayacakları boşluk onlara muhtemelen mutluluk değil mutsuzluk verecektir. Gün saymak yerine, işlerinden zevk almaya, o günü mutlu ve dolu dolu yaşamaya çalışmaları gerekmez mi?

Mutlu olmaya çalışmayı ertelemek konusunda söylenecek bir şey daha var. Okuldayken kendimizi okulun bitmesine şartlandırdık. Okul bitti, bu defa “İş bulunca mutlu

olurum.” diye düşündük. İş bulunca bu sefer evlenmeye, evlenince çocukların oluşuna, sonra ev sahibi olmaya, derken de çocukların evlenip gitmesine erteledik mutluluğumuzu. Farkına bile varmadan yaşlandık ve hayat geçip gitti. Birçok kişi kendine göre hayal ettiği “büyük mutluluğu” ararken hayatını harcıyor ve “küçük mutlulukları” göremiyor.

Hayattan zevk almaya şimdiden başlayalım. Geçmişte veya gelecekte yaşamak yeri-

ne şimdi ve burada yaşamaya başladığımızda bize zevk verecek pek çok şey keşfederiz. Bunları aramaya gerek yok, her yerde bulabiliriz.

Başarıyı yakalamak da aynı mutluluk gibidir. Üniversite yıllarında sosyal çalışmalara gereğinden fazla vakit ayırdığımdan olacak derslerim kötü gidiyordu. Üst sınıftaki İbrahim Rahat adlı bir büyüğümün fikrini almıştım. İbrahim Ağabey, tavsiyelerini sıralayarak başarılı olmak için değerli bilgiler vermişti.

“Tamam” dedim, “Bir iki işim daha var, bitirip çalışma programına gireceğim.”

Bunun üzerine tıbbiyeli büyüğüm, “Bak, kardeşim” diye söze başlamış ve şu anlamlı cevabı vermişti: “Programı sonraya erteledin mi başarı yakalanmaz. Senin yapacağın iş, hemen başlamak. Şimdi gidip kitabın başına oturursan ancak halledersin. Erteleme ertelemeyi getirir, bu işin sonu gelmez.”

Evet, “Acı kaçınılmazdır, mutluluk ise seçime bağlıdır.” diyen Tim Hansel ne kadar haklı.

Mutluluk, her zaman ve her yerde bizimledir, yani bizim içimizdedir. Yeter ki aramasını ve yakalamasını bilelim.

* Prof. Dr.